

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 7.

SIBIIŪ, 15 IULIŪ 1895.

Anulŭ XXVI.

Generalulŭ Traianŭ Doda,

unulŭ din eroii armatei monarhiei precum și ai naȚiunei nÓstre, a rēposatŭ la 4/16 Iuliŭ în Caransebeșŭ, după îndelungate suferinȚe, în etate de 73 ani, și a fostŭ immormētatŭ cu mari onoruri bisericesci, civile și militare Vineri 7/19 Iuliŭ a. c.

Fiă-i țerâna ușóră și memoria cu laudă!

ESAMENELE SCÓLEI CIVILE PUBLICE DE FETE DIN SIBIIŪ.

Conform programei publicate în Nr. 5. alŭ acestei foi, esamenele dela scÓla civilă publică de fete cu internatŭ a AsociaȚiunei transilvane pe anulŭ scolarŭ 1894/5, s'aŭ ținutŭ în ȡilele de 13/25 până la 16/28 Iuniŭ a. c., și s'aŭ terminatŭ cu producȚiunii musicale, declamaȚiunii și cântări din partea elevelorŭ și cuvinte de încheiere din partea delegatului Comitetului și a directorului.

După instrucȚiunea ministerială în cauza esamenelorŭ acestorŭ scÓle, carea o publicămŭ la altŭ locŭ, presidiulŭ la aceste esamene l'a purtatŭ comisarulŭ guvernialŭ dlŭ Emilŭ de *Trauschenfels*, inspectorŭ scolarŭ alŭ comitatului Sibiiŭ, împreună cu delegatulŭ On. Comitetŭ, secretarulŭ AsociaȚiunei *Z. Boiu*.

Esamenele au decurs în bună ordine, probându și de astădată, că școala noastră este la nivelul culturii de astăzi, atât în ce privește instrucțiunea, cât și în privința educației.

Participarea publicului din loc și din părți mai depărtate a fost viuă; deosebit interes au manifestat părinții elevelor, cari parte mare au venit din considerabile depărtări: Transilvania, Bănatul, Ungaria proprie, Bucovina, chiar și din România.

Sub tot decursul examenelor a fost deschisă expoziția lucrurilor de mână femeesci, confecționate de eleve, începând de la cele mai simple lucruri de mână, până la cele mai delicate și mai frumoase croșetări, cusături, albituri și gătiri de haine, cari fac puntea de trecere de la școală în viața practică.

Programa IX. a școlii, cu un bun elaborat de prof. Dr. Vasilie Saftu, intitulată: „Școlile superioare de fete“, și cu îndatinatele *Sciri școlare* din partea direcției credem că va fi tuturor, și cu deosebire celor ce au fost prezenți, un plăcut suvenir.

Marți la 25 Iunie noi a fost examenul privat cu elevele cursului complementar, al căror număr se urcase la 11, și anume d-șorele: Hortensia Cosma, Cornelia Manu, Victoria și Cornelia Muciu-Urechiă, Maria Popescu și Sofia Vasilie din Sibiu, Ecaterina Antonescu din Râmnicu-sărat, Octavia Barițiu din Năseud, Minodora Radivoieci din Bozovici, Maria Seleschi din Borinesci (Bucovina) și Victoria Venter din Arad.

Mercuri și Joi s'au ținut examenele cu elevele celor IV clase ale școlii civile. Ear Vineri dimineața de la 9—11½ au urmat încheierea solemnă a anului școlar cu cântări chorale, declamații în limba română, maghiară, germană și franceză, în fine cu producții în muzica vocală și instrumentală, cari toate au secerat plăcerea și viile aplause ale numerosului și distinsului public ascultătoriu. Ear în-

cheierea s'a făcutu cu unŭ scurtŭ cuvântu din partea delegatului comitetului și a directorului scolaru.

Delegatul comitetului a ȝisŭ cam următorele :

Preastimatŭ publicŭ ascultătoriŭ! Onorată Direcțiune și corpŭ didacticŭ! Iubite eleve!

Cu viŭ interesŭ am însoțitu mersulŭ esamenelorŭ scólei civile publice de fete, carea cu mari jertfe o a întemeiatŭ și cu părintescă bunăvoință o susține și îngrijesce iubita nóstră Asociațiune transilvană pentru literatura română și cultura poporului românŭ. Seria acestorŭ esamene o am începutŭ cu studiulŭ religiunei și o am și terminatŭ cu cântări de laudă cătră celŭ Preaînaltŭ, care este dătătoriulŭ tuturorŭ bunățățilorŭ. Cu acestŭ simțemētŭ de fiiescă mulțemită se încheiămŭ și acestă festivitate scolară; căci Dumneȝeu a scutitŭ scumpa nóstră instituțiune scolară și în anulŭ acesta de tótă calamitatea; și în numărulŭ acela completŭ în întregŭ, în care scólă a priimitŭ la prima Septembre anulŭ espiratŭ pre iubitele sale eleve, venite aici din tóte părțile româniei, ea redă astăȝi doioșilorŭ părinți pre iubitele fiice, pre care aceștia i le-aŭ încredințatŭ ei.

Însărcinatŭ din partea On. Comitetŭ alŭ Asociațiunei cu onorificulŭ mandatŭ de delegatŭ alŭ seŭ pentru aceste esamene, vinŭ cu bucuriă a constata, și sperŭ a fi în deplinŭ acordŭ cu DVóstră, că esamenele terminate astăȝi ni-aŭ datŭ din noŭ înălțătoriulŭ aspectŭ, că scólă nóstră, consciă de chiămarea sa, se susține la nivelulŭ scólei moderne de astăȝi. Meritulŭ se cuvine în prima liniă Onoratei Direcțiunii și On. corpŭ didacticŭ, carele cu deligință neobosită, cu zelŭ nefrântŭ, cu devotamentŭ din inimă, a consacratŭ puterile sale nobilei probleme a educațiunei și instrucțiunei. Și nu potŭ a nu amintŭ la acestŭ locŭ în specialŭ de stimata Direcțiune a internatului, ba me simtŭ datorŭ a pronuncia mulțemirea On. Comitetŭ cătră stimata D-șóră directriță a aceleia, carea cu bunŭ tactŭ și cu adevărată iubire ca de mamă a supraveȝiatŭ

internatulul concređutú îngrijirei sale, și a făcutú, ca copilele se simtă cu mai puținú greú depărtarea lorú din brațele mamei de acasă.

DVóstră, iubite eleve, cu bucuriă puteți reprivi asupra ostenelelorú din anulú espiratú și a secera părintescile nóstre mulțemiri cu progresele, ce ați făcutú. Unele din DVóstră, după o paușă bine meritată și după o plăcută petrecere în sinulú casei părintesci, aveți a ve reîntórce aici și a continua lucrulú începutú; siliți-ve a rămáne întru tóte cele bune, ce vi le-ați câștigatú în acéstă scólă, și ceea-ce ve lipsesce încă, a ve agonisi cu diligența de până acum și în anii următori. Ear acelea din DVóstră, cari cu diina de astăzi ve luați remasú - bunú dela acéstă a dóua casă părintescă, și dela dragile sorióre, ce vi le-a datú ea, pēștrați cu iubire suvenirile acestei case, și ceea-ce ați învățatú aici, comprobați și în viața practică, în carea intrați. Prin portarea DVóstră veți avé se susțineți și se propagați bunulú prestigiú, de care se bucură acestú institutú în sinulú iubitulú nostru poporú!

În fine, On. Publicú ascultătoriú! primiți espresiunea viuei mulțemite a On. Comitetú alú Asociațiunei pentru interesulú celú viu și căldurósa bună-voință, ce ați aretatú și cu acéstă ocașiune cătră scólă noastră de fetițe, și întruniți, ve rog, urările DVóstră cu ale nóstre, ca scumpa noastră Asociațiune transilvană, creatórea și protectórea acestei instituțiunii scolare, se trăiescă, se prospereze și se continue a trămite rađele binefăcétóre ale luminei și virtuții până în regiunile cele mai îndepărtate, în cari străbate dulcea noastră limba română!"

La aceste cuvinte, însoțite de vii aplause, directorulú scólei, Dr. V. *Bologa*, totú în aplausulú publiculú dișe cam urmátóarele :

Venerabile d-nule delegatú! Onoratú publicú!

Poporulú nostru a ajunsú acelu gradú alú desvoltărei, când s'a simțitú adencú în sinulú seú necesitatea rădicărei unei scóle superióre de fete. Și bărbații, devotați intereselorú poporului, aú jertfitú multú în proporție cu puterile lorú și

aŭ intrupatŭ ideaa, respective aŭ întemeiatŭ acestŭ institutŭ, pentru-ca se asigure femeii române partea ce i se cuvine din domeniulŭ sciinței și moralei, ca tovarășă nedespărțită a românului atâtŭ de multŭ și greu cercatŭ.

Jertfele lorŭ ne-aŭ rămasŭ nóue moștenire ca o comóră neprețuită, spre a o exploata în folosulŭ némului. Acésta e credința nóstră nestrămutată, *căci celŭ-ce nu respectéză jertfele culturale și umanitare ale unuŭ poporŭ, acela comite mai multŭ decâtŭ păcatŭ!*

Noi am primitŭ în tómnă trecută odorulŭ onorabililorŭ părinți, ca să contribuimŭ după preceptele înțeleptei pedagogii la acea *zestre morală și intelectuală a fiicelorŭ române*, care n'are séménŭ pe pământŭ și e neprețuibilă în viața de tóte zilele. Acésta implică în sine chiámarea nóstră, și ținta nóstră supremă, și în sporiulŭ acestei lucrări încheiámŭ și acestŭ anŭ scolarŭ cu liniștită consciință, că am satisfăcutŭ intențiilorŭ nobile ale părințilorŭ și autorității nóstre superioare, care este espresia voințeiŭ poporului.

Așa am lucratŭ până acum, așa vom continua și în viitorŭ“.

Exprimă apoi mulțemită, în numele direcțiuneiŭ scolare, tuturorŭ factorilorŭ, puterilorŭ didactice, ordinare și ajutátore, cari aŭ contribuitŭ la conducerea și la realizarea problemelorŭ culturale și de educațiune ale institutului.

În sfêrșitŭ anunță, că procsimulŭ anŭ scolarŭ se va începe după normele din vigóre la 1 Septembre 1895. st. n., în care privință se va publica și unŭ *avisŭ* la timpulŭ sêu.

Astfelŭ se încheiă anulŭ scolarŭ 1894/5. O caracteristică îmbucurátore a acestuŭ anŭ a fostŭ, între alte bune, și numérul celŭ mare alŭ elevelorŭ, celŭ mai mare din cei 9 ani scolarŭ de până acum, și anume 64 eleve din internatŭ, ear preste totŭ 80 eleve, și împreună cu ale scóleiŭ elementare a Reuniuneiŭ femeilorŭ din Sibiiŭ 110 eleve.

Urările nóstre cele mai bune și pentru anulŭ următoriu!

DESPRE ÎNVĂȚĂMÎNTULŢ RELIGIUNEI.

Dilele acestea a apărutŃ :

„*ProtocolulŃ adunărei generale a V-a a Reuniunei învățatorilorŃ români gr. or. din diecesa Aradului*“, cu protocoalele ședințelorŃ, programa adunărei generale, cuvântulŃ de deschidere din partea președintelui TeodorŃ Ceonțea, și tractatele cetite în acele ședințe.

UnulŃ din acele tractate este și celŃ despre învățămîntulŃ religiunei, de învățatorulŃ ProtasiŃ Givulescu, care în partea sa generală îlŃ publicăm aici ca o mică dovadă despre spiritulŃ celŃ bunŃ, ce domnesce în cercurile acelei stimabile Reuniuni învățătorești. TractatulŃ este celŃ următoriuŃ :

„Școlă are menirea de a înzestra pe elevŃ cu cunoșcințele ce îi sunt de lipsă în viață, spre a fi folositorŃ sieși și prin sine societății omenesci.

Tôte cunoșcințele, ce omulŃ e în stare a și-le însuși în viața sa, se referescŃ la trei lucruri: natură, omŃ și Dumnezeu. Acestea sunt trei isvóre nesecabile, cari ne servescŃ cu materialŃ abundanțŃ spre cultivare. Din natură omulŃ învață a-î cunosce lucrurile, învață a le cunosce firea și legile, după cari se schimbă ele, și de aici își însușesc deșteritatea de a le pune în servițulŃ seŃ, ca așa mai cu înlesnire se pôtă ajunge la ținta, spre care nisuesce aici în viață, adecă la perfecțiune. Din cunosșcerea de sine, omulŃ ajunge la cunoșcința chiămărei sale, ca ființă alésă aici pe pământŃ; învață a cunosce raportulŃ dintre sine și semenii seși, și în fine din cunoșcința acestorŃ doue: a naturei și a consciinței de sine, ajunge la cunoșcința acelei ființe divine, carea a ziditŃ și care conduce tôte.

MijloculŃ, prin care procurămŃ elevului cunoșcințe despre Dumnezeu și prin care desvoltămŃ în elŃ simțeminte religioșe, e învățămîntulŃ religiunei. A conduce pre elevŃ la cunoșcința lui Dumnezeu, a sădî în înima lui credința cătră acela, a-lŃ deda la sevêșșirea faptelorŃ bune, eată sublimulŃ scopŃ alŃ religiunei! La ajungerea acestui scopŃ, trebuie se țintescă

întregu învățământul. „Tóte cunoscințele și desteritățile, procurate prin învățământu, trebuie se țintescă la desvoltarea simțemântului religiosu“, ȃce prețuitul nostru pedagogu: Dr. Pipoș. Va se ȃicã: întregu învățământul trebuie se aibã de basã religiunea. Posedã cine-va cât de multe cunoscințe, decã îi lipsescũ simțemintele morale-religióse, acelea rãmãnu fãrã de nici o valóre atãtu pentru elũ, cãt și pentru omenime. Omulũ, a cãruĩ educațiune nu are de basã religiunea, nu e în stare a se opune cu tãrie sufletescã tuturorũ valurilorũ furtunóse ale acesteĩ vieți; trãesce, fãrã a scĩ pentru ce, fãrã a avé unũ idealũ, idealulũ fericireĩ vecĩnice, alũ împreunãrei cu Dumneđeũ. Unũ astfelũ de individũ nu e capabilũ sã se înalțe cu mintea și sufletulũ seũ preste necasurile acesteĩ lumĩ, și nici nu se scie entusiasma pentru vreunũ ce nobilũ. E egoistũ, ilũ preocupã interesele propriĩ într'atãta, cã-și uitã de multe ori de demnitatea sa de omũ, și de referințele sale față de aprópele seũ și față de Dumneđeũ.

Óre-ce sunt anarchiștiĩ, socialiștiĩ și alte creaturi de felulũ acestora, aceștiĩ dușmanĩ neimpãcați ai ordĩnei morale, distrugãtorĩ ai tuturorũ instituțiunilorũ omenescĩ? Nimicũ, decãt nisce nenorocițiĩ, cãrora le lipsesce educațiunea moralã-religiósa, indiviđi fãrã credința în Dumneđeũ, a cãrorũ inimã n'a fostũ atinsã de foculũ sacru alũ dragosteĩ evangelice.

Așa dar educațiunea, lipsitã de basã religiósã moralã, are urmãri cãt se póte de rele pentru societatea omenescã. Unũ curentũ fórte greșitũ e, a despoia scólele de caracterulũ lorũ confesionalũ religiosũ, și a le pune sub influința statului. În atari scóle educațiunea e lipsitã de haina religiunei, și acãsta ocupã numai unũ locũ abia mediocru între celelalte obiecte de învățământũ. Consecuențele acestuĩ curentũ greșitũ se manifestã de presinte și în faptele, ce se petrecũ naintea ochilorũ nostri, când cu ignorarea pe rëndũ a tuturorũ aședemintelorũ bisericeĩ creștine, se inaugurezã era lipsitã de ori ce caracterũ moralũ și religiosũ.

În cele premerse am arătat în liniiaminte generală însemnătatea religiunii în învățământ; fiă-mi permisă a mai adauge ceva referitor la unele momente, dela cari atâră succesul învățământului religiunii.

Prin învățământul religiunii tindem a influența asupra minții și inimei elevului. Întâiu spre a-i procura cunoștințe din religiune și a-i face cunoscute învățăturile și aședemintele sântei biserici; a doua, spre a stârni în el simțeminte religiose morali spre formarea caracterului moral.

Pe cât e de ușor a procura elevului cunoștințe din religiune, pe atât e de greu a influența asupra simțemintelor interne ale lui. Asta e stânca, de care ne isbim în propunerea religiunii; și decă stăm să grăim drept, trebuie să mărturisim, că chiar partea acăsta, cea mai însemnată, a învățământului religiunii, e neglijată. În partea acestei împrejurări, cred, că i se pôte atribui faptul, că succesul învățământului religiunii, în ceea ce privesce partea morală, e atât de neînsemnat. Aici se recere dela catehetu o iscusință mare, de a scî folosi tôte momentele potrivite, spre a poté străbate în inima elevului. Se recere o dibăcie rară întru întocmirea și predarea cunoștințelor astfel, ca prin acăsta să producă efectul asupra internului lui. Cine voesce de altcum se facă pe altul religios și moral, mai nainte însuși are să se facă. Catehetul trebuie să fiă esemplu de religiositate și moralitate.

Prin acăsta însă nici de cum nu voesc să afirm, că totu succesul în învățământul religiunii depinde exclusiv numai dela iscusința și calitățile catehetului, — nu căci sunt o mulțime de alte împrejurări, ce cad afară de cadrul vieții și activității școlii, ce se referesc mai mult la viața casnică și la coatingerea elevului cu societatea, și cari împrejurări în cele mai multe casuri paraliză succesul învățământului, fiă acesta cât de strălucit. Aș nu scim din experiență, că unu esemplu rău, de cari — durere! — elevul vede destule, e de ajuns, ca să se strice într'o minută totu

ce am edificatū noi cu multă trudă și ostenelă? Și apoi de câte-orī nu ne-am convinsū, că elevulū vede chiarū în casa părintescă tocmai contrarulū — dela cele ce l'am desbătutū noi în scōlă?

Așa e! esemplulū are aici în formarea caracterulū moralū unū rolū fōrte importantū și decīdătorū. Rōde binecuvēntate ar aduce o activitate armoniōsă a scōlei și a familiei“.

P. Givulescu.

DATE SCOLARE DIN BRAȘOVŪ.

În anulū scolarū 1894/5 aū funcționatū la *gimnasiū* 12 profesori, dintre cari 10 ordinarī definitivī, 1 provisorīū și unulū suplentū. La *scōla reală și comercială* 10 profesori: 8 ordinarī definitivī și 2 suplenți. Profesori secundarī (pentru cāntări, gimnastică) aū fostū 2. Unulū ordinarū definitivū, altulū suplentū, ear catedra de desemnū a' fostū suplinită. Profesori estra-ordinarī (higienă, confesiunea greco-cat.) aū fostū 2.

În decursulū anululū s'aū făcutū următōrele schimbări în corpulū didacticū: Dimisionāndū dlū directorū provisorīū Ipolit *Ilasieviciū*, în loculū dēnsulū a fostū alesū de forurile administrative și întăritū de consistorū, dlū profesorū ord. def. Virgilū *Onițiū*, ca directorū provisorū pe 3 anī de țile. Profesorulū Dr. Vasiliū *Glodariū*, împlinindū 31 anī de serviciū a fostū pensionatū cu finea anululū trecutū, în loculū lui s'a angagiatū ca profesorū suplentū la gimnasiū, dlū Pompiliū *Danū*, aplicatū în aceeași calitate anulū trecutū la scōla reală inferiōră; în decursulū anululū scolarū a depusū profesorulū provisorū dlū Dr. Ios. *Blaga* esamenulū pedagogicū la Budapesta, și a fostū numitū profesorū ordinarū definitivū la gimnasiū; catedra vacantă de limba și literatura maghiară a fostū ocupatā cu începerea anululū scolarū curentū prin dlū profesorū Dr. Ioanū *Bunea*, care funcționeză ca profesorū provisorū, avēnd esamenulū specialū

pentru maghiară și germână, lipsindu-i încă numai examenul pedagogic.

La scôla reală demisionându dirigentul dlă Ios. *Maxim*, onor. eforie scolară a alesu în loculă lui pe 3 ani pe dlă George *Chelar*, profesoră ordinară definitivă, care funcționeză în această calitate din 1 Ianuariu v. a. c.; catedra vacantă de *germană* și *română* a fostă ocupată cu începerea anului scolară curentă de dlă Ioană B. *Boiu*, profesoră suplentă, având examenulă fundamentală, făcută la Budapesta din aceste obiecte de învățământă; profesorulă suplentă Pompiliu *Dană* a trecută în aceeași calitate la gimnasiu.

S'au întrodusu următoarele reforme și inovațiuni:

1. Cu anulă acesta scolară începându s'a sistată propunerea *limbei germane și în clasa II. gimn.*, având a se începe propunerea ei numai în clasa III. gimn.

2. În cl. II, gimn. în loculă germanei sistate s'au sporită, *orele de română* cu 1, ridicându-se numărulă loră la 4 ore pe săptămână.

3. În cl. III. gimn. *orele de Psihologie* s'au sporită cu 1 oră pe săptămână, propunându-se *Psychologia și Logica* în aceeași clasă cu 3 ore pe săptămână, ear Elina s'a redusă cu 1 oră, la 3 ore pe săptămână.

4. În cl. VI. gimn. s'a întrodusu *Higiena* ca studiū extraordinarū obligatū pentru toți scolarii numitei clase cu 2 ore pe săptămână.

Visitațiunī scolare. Dlă consilieră reg. și dir. suprem Iosif *Elischer*, a visitatū în calitatea sa de comisarū guvernială gimnasiulă și scôla reală în zilele de 30 Aprile până în 4 Maiu v. 1895 inclus., asistându la prelegeri în diferitele clase și cercetându deamăruntulă atâtă localitățile și colecțiunile scolare, cât și lucrările scripturistice ale scolariloră. Observațiunile făcute cu ocaziunea acestorū visitațiunī Magnificența Sa a binevoitū, ale împărtăși corpului profesorală în conferența ținută în 5 Maiu v. 1895. În 3 Iuniu v. 1895

dlu Dr. Farkas din Budapesta emis de ministeru a făcutu inspecțiunea sanitară a scóleloru nóstre.

Statistica scolariloru imatriculați este următorea: La gimnasiu: 325 imatriculați; dintre aceștia 322 ordinari și 3 benevoli. La reale: 148 imatriculați, toți ordinari. La comerciale: 88 imatriculați; dintre acestia 86 ordinari și 2 benevoli. La scóelele mediu cu totul: 561 imatriculați (556 ordinari și 5 benevoli). După naționalitate au fostu 547 Români, 2 Slovaci, 4 Germani, 2 Bulgari și 6 Israeliti.

Socotindu și numérulu eleviloru scólei elementare capitale, suma totală a scolariloru imatriculați la scóelele centrale, a fostu în anulú scolaru 1894/5 de 1289.

UNŪ DOCUMENTŪ ISTORICŪ DELA 1784.

În Nr. 4. alu acesteı foi am publicatu cerculariulu Episcopulu Ghedeonu *Nichitici*, prin care acesta aduce la cunoșcința credincioșiloru sei „patenta crăiască“ de amnestiă după „revoluțiunea“ luı Horia, dela 1784.

Cerculariulu e datatu din Mihăilesci, comună carea cu numirea acésta se află în protopresbiteratulú Dobrei. Dar după informațiunea, ce ne vine din partea loculuı, comuna „Mihăilesci“ din cerculariulu este comuna „Mihăleni“ din Zarandú, și despre călătoria pe acolo a Episcopuluı vieza încă în poporú o tradițiune din bătrâni, ce o comunicămu chiarú cu cuvintele corespondentuluı nostru.

„Pe aici se spune din ómeni bătrâni, că pe când sosiră în apropierea satuluı nostru Mihăleni (în Zarandú) cătanele împărătesci, Româniı se trăsaseră la dealú și așteptau se vadă urmările, ce le vorú aduce aceia, și fiind bine situați, miliția nu putea din strimătorea Crișuluı se easă la ei în dealú. În timpulú acela Vlădica ar fi venitú acolo cu mai multı popı (orı domni) și i-ar fi chiămatú în vale la unú înțelesú. Româniı, dându-i ascultare, s'ar fi coboritú în vale,

în vreme-ce cătanele împărătesci, fără veste, s'a ridicatū prin pădure deasupra lorū, și după-ce Vlădica s'a depărtatū de aci în grabă, aceia i-aū împresuratū pe românii și i-aū omorîtū până la unulū.

Auđiamū, că ar fi și astăđi o movilă de pământū, care forméză mormântulū acelorū bieți Români. Dreptū cruce le-ar servi și ađi, precum se đice, o tufă de alunū.

Probabilū dar, că comuna „Mihăilești“ din acelu actū alū episcopului Gedeonū Nichitici, nu e cea din protopresbiteratulū Dobrei, ci „Mihăilenii“ din Zarandū.

N. Simulescu.

inv.

Este dar ca sigurū, că comuna Mihailesci din cerculariū nu este cea din protopresbiteratulū Dobrei, carea se chiamă astăđi Mihălesci, ci Mihălenii de astăđi din Zarandū.

Dar apoi rolulū „Vlădicului“ în tragedia acésta?

SOCIETATEA „PETRU MAIORŪ“.

Amū anunțatū în Nr. 5. alū acesteī reviste publicarea raportului generalū alū societății de lectură „*Petru Maiorū*“. Venim astăđi a face o scurtă privire asupra activității și stărei actuale a acesteī societăți, carea întrunesc tinerimea noastră studiósă din capitala Ungariei la lucrarea comună a desvoltărei și perfecționărei sale.

Comitetulū societății în anulū scolarū 1894/5 a fostū compusū din dd.: Președinte: Atanasiū Gava, *) rigor. în med. Vice-președinte: Adrianū Nedelco, studinte în drepturi. Secretarū: Victorū Onișorū, stud. în drept. Notari: Victorū Branisce, stud. la belearte, și Traianū Vuia, stud. în dreptū. Bibliotecarū: Dumitru Lupanū, stud. în filos. Controlorū: George Adam, stud. în drept. *Ear comisiunea literarā*: Președinte: Ilarie Chendi, teol. abs., stud. în filos. Referentū: Toma Cornea, stud. în dreptū. Membrii: Victorū Branisce,

* A purtatū funcțiunea până la 18 Maiū 1895.

stud. la belearte, Radu Cupariu, teol. abs., stud. în filos., Adrianu Nedelco, stud. în drept. Nicolae Vătăşan, teol. abs, stud. în fil., Traian Vuia, stud. în drept. Economu: Macsimilianu Rotariu stud. tehnicu.

Membrii societăţii au fostu în periodulu acesta: ordinari 70, estra-ordinari 4, onorari 32, fundatori 25 în vieţă, 7 morţi. Membri onorari noi au fostu aleşi dd. Georgiu Coşbucă, Virgilu Oniţiu, membru fundatoru dlă Emanuilu Ungureanu. Numărulu membrilor ordinari, în anul precedentu 51, a crescutu în anul acesta la 69, şi anume: 37 studenţi în dreptu, 1 candidat de avocat, 12 studenţi de filosofie, 9 studenţi în medicină, 5 studenţi tehnici, 4 studenţi la belearte, 1 ascultator de cursulu căilor ferate.

Ajutore a priimitu societatea dela institutele de creditu şi economii: „Albina“ din Sibiiu cu 100 fl, „Patria“ din Blajă cu 25 fl., „Bistriţana“ din Bistriţa, cu 20 fl., „Sebeşana“ din Sebeşulu-săsescă cu 10 fl., „Iulia“ din Alba-Iulia cu 20 fl., „Victoria“ din Arad cu 25 fl., „Lugoşana“ din Lugoş cu 25 fl., „Timişana“ din Timişora cu 30 fl., „Făgetana“ din Făgetu cu 15 fl., care sume s’au şi primitu deja, „Aurora“ din Năsăud 40 fl., „Auraria“ din Abrud 20 fl., „Mureşiana“ din Reghinulu-săsescă 25 fl., precum şi dela mai mulţi privaţi, în frunte mareşalulu loc. camp. dlă Michailu cav. de Trapşa cu 30 fl.

Sedinţe a şinutu societatea preste totu 25; 17 ordinare septemânale, 6 generale estra-ordinare şi 2 generale ordinare. În acelea s’au cetitu unu număr de operate ale membrilor ei Victoru Branisce, Ilariu Chendi, Valeriu Moldovanu, Victoru Onişoru, Iordanu Popovici, Nicolau Vătăşanu şi Traianu Vuia, şi s’au pertractatu afacerile curente de administraţie. Societatea dă o fôia scrisă: „Rosa cu ghimpi“ dar se ocupă cu ideea înfiinţării unei foi periodice tipărite.

Biblioteca e în frumoasă creştere, atât în urma procurării de opuri din mijlocele proprii, câtu şi în urmă numărôselor donăţiuni de opuri, reviste şi diare. La încheierea

anului biblioteca numera 1531 opri în 1985 volume: Teologie, Filosofie, Pedagogie, Istorie, Geografie etc., precum și 1269 fascicoli de reviste.

Cabinetul de lectură, care stă totdeauna la dispoziția membrilor, este provădită binișor cu cele de lipsă.

În fine *averea societății* face la finele anului preste totu 6192 fl. 44 cr., și societatea aduce mulțemită domnului Antoniu *Schiaș*, curatorul aversei ei. În averea acesta se cuprind și 364 esemplare din „*Istoria pentru începutul Romanilor*”, de *Petru Maior*, editura societății, și 452 esemplare din *Horia*, tragedia de G. *Popu*, cari societatea le ofere publicului român, Istoria de Maior, exemplarul broșurat cu 60 cr., legată cu 1 fl. 10 cr., *Horia* de Popu, broșurat, cu 55 crucei.

Acesta pe scurt cuprinsul Raportului general al societății „*Petru Maior*”, căreia i urămă creștere și prosperare, ca precum în cei 33 ani, de când există, numărul membrilor ei s'a urcatu dela 21 la 69, așa se crească acela și în venitoriu, și membri ei de astăzi se se facă pionieri membrilor următori!

DIN CRONICA LUNARĂ.

Biblioteca Șaraga. Librăria Șaraga din Iași și București a tipărit până acum în editura sa 43 opere ale autorilor români, și reducându prețulu celu preste mesură mare al scrierilor autorilor nostri la 1 leu volumulu, a făcutu accesibile cărțile scriitorilor nostri și celor cu mai puține mijloce. Încuragiată de succesu, biblioteca Șaraga va eda de aci încolo scrierile *autorilor indigeni și străini cu prețulu și mai redusu de 25 bani volumulu*. Aceste volume voru eși până la 1 Septembrie a. c. totu la 15 zile unulu. ear de atunci încolo în fiă-care Duminecă unu volumu. Începutulu s'a făcutu cu povestirea celebrulu scriitoriu rusesc Leo Tolstoi „*Stăpănu și Slugă*”. Chiemămă atențiunea cetitorilor nostri asupra laudabilei întreprinderi a librăriei Șaraga.

Preoți militari români. În urma interpelărei, ce a făcutu în delegațiunii membrulu casei magnaților dlă *Iosif Gallu*, pe anul 1896 s'a sistemisat în bugetulu armatei comune unu postu de *parochu* greco-oriental cu rangulu de maioru. Și totu aseme-

nea, la propunerea delegatului *Hegedus*, unŭ postŭ de parochŭ protestantŭ. Salutămŭ acestŭ instituire ca unŭ pasŭ imbucurătoriu în calea egalei îndreptăŭirii a bisericilorŭ creștine din patriă.

Pentru congresulŭ internaŭionalŭ de Geografiă, ce se va ŭine în Londra dela 26 Iuliŭ până la 3 Augustŭ n. a. c., este numitŭ delegatŭ din partea regatuluiŭ românŭ consululŭ românŭ din Geneva *M. G. Holbanu*.

Dela așă numitulŭ „Kulturegylet“. Comitetul acestei reuniuni, după încheierea adunăreiŭ generale a aceleia, tinute la Odorheiŭ, a luatŭ într'o conferință a sa hotărŭirea: a convoca din incidentulŭ iubileuluiŭ milenarŭ unŭ congresŭ regnicolarŭ la Budapesta, a rēdica unŭ monumentŭ la Sighișora pe loculŭ unde a căzutŭ Petőfi, a se înființa prin Ungaria filiale ale reuniuneiŭ, și procsima adunare generală a se ŭine în Alba-Iulia ori în Aiudŭ.

Esposiția universală dela Parisŭ la anulŭ 1900, după cum prevestescŭ preparativele, are se întrcă tōte esposițiile universale de până acum. Ea are se cuprindă unŭ arealŭ de preste 100 hectare.

Fundațiune. Reposatulŭ amploiatŭ *I. P. Bota* din comuna Șardu a făcutŭ fundațiune de 1300 fl. spre scopuri culturale, care s'a depusŭ prin dŭ *Bașota* în mânăle Escl. Sale metropolituluiŭ *Dr. Mihalyi*. —

Canalulŭ dintre marea de ostŭ și cea de nordŭ, care s'a numitŭ „Canalulŭ Impēratuluiŭ Wilhelm“, s'a deschisŭ la 19 Iuniŭ n. a. c. cu mare solenitate, asistândŭ la acestŭ serbare tōte statele europene prin reprezentanți ai marinelorŭ lorŭ.

Fundațiune pentru maghiarisare. Banchierulŭ ovreŭ Baronŭ *Hirsch* din Parisŭ a făcutŭ o fundațiune de $\frac{1}{3}$ milionŭ pentru maghiarisarea Evreilorŭ din Ungaria.

Dlŭ G. Coșbuc, cunoscutulŭ nostru poetŭ și redactorŭ alŭ foii ilustrate „*Vatra*“, s'a cununatŭ Duminecă la 4 Iuniŭ v. în Cămpina cu d-șora *Elena Sfetea*, soră a libraruluiŭ din Bucuresci Constantinŭ *Sfetea*, editorulŭ numitei reviste atâtŭ de bine acreditate la publiculŭ românŭ.

O carte vechiă. În biserica română gr. or. din comuna Iazŭ de lângă Caransebeșŭ se află încă în folosință *Psaltirea* binișorŭ conservată, care s'a tipăritŭ în limba română cu litere cirile la anulŭ 1652 și s'a fostŭ dedicată lui *Rákóczy*, marelui-principe alŭ Transilvaniei.

Albumŭ scolarŭ. Învețatoriulŭ dela scōlele centrale române din Brașovŭ dlŭ *I. Dariŭ*, invită învețatorimea la compunerea și edarea unui album cu portretele și biografiile corpuluiŭ didacticŭ românŭ din Ungaria. Credemŭ, că o atare lucrare arŭ putē afla fōrte bine locŭ în Istoria scōleiŭ române, la carea lucră deja de mai mulți ani dlŭ învețatoriŭ dirigitte din B. Comloșŭ Iuliŭ *Vuia*, în favorulŭ bine meritatŭ alŭ ambelorŭ lucrări.

Răspunsă la enciclica Papei. În scurta noastră notiță din cronica lunară dela Nr. 6 a. c., privitoare la enciclica Papei pentru reîmpreunarea bisericilor cu biserica rom. catolică, am dîsū, că după părerea noastră răspunsul Patriarhului constantinopolitan, care diceau foile că are se fiă unū tractatū eruditū circumstanțialū, arū putē fi forțe scurtū. „Unirea“ în tonū vehementū ne cere răspunsū „deplinū satisfăcătorū“. După părerea noastră răspunsul scurtū este acela, care sună: *da orī ba*. Ear a răspunde la sarcasmele adresate uneia din bisericile române, precum și persónei redactorului actualū alū „Transilvaniei“, nu aparține acestui organū literarū.

BIBLIOGRAFIĂ.

IX. Programa scólei civile de fete, cu internatū și dreptū de publicitate, a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū“ din Sibiiū, pe anulū scolarū 1894/5 publicată de Dr. Vasile *Bologa*, directorū. Cuprinsulū: 1. Scólele superióre de fete, de Dr. V. *Saftu*. Sciri scolare de directorulū. Sibiiū, tipariulū tipografiei archidiececane, 1895.

Catalogulu bibliotecei Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū de Nicolaū *Toganū*, bibliotecariū. Editura „Asociațiunei transilvane“. Sibiiū, tipariulū tipografiei archidiececane, 1895.

Bucovina. Notițe asupra situației, de George *Bogdan-Duică*. Sibiiū, institutulū tipograficū T. Liviū *Albini*, 1895. Prețul 50 cr.

Raportulū generalū alū societății de lectură „Petru Maiorū“ a tinerimeii române din Budapesta pe anulū scolaricū 1894/5. Localulū societății: Strada Zöldfa 43, parterre 4. Budapesta 1895. Proprietatea societății.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 338—1895.

Procesū verbalū

din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū, ținută în Sibiiū la 4 Iuliū 1895 n.

Președinte: I. M. Moldovanū, președintele Asociațiunei.
Membrii prezenți: I. Hannia, I. V. Russu, I. St.

Șuluțiu, I. Papiț, P. Cosma, Z. Boiu, L. Simonescu, Dr. C. Diaconovich, M. Voileanu și N. Toganu, bibliotecariu.

Secretariu: Dr. V. Bologa.

Nr. 88/207. Domnul Zacharia Boiu, prim-secretariul Asociațiunei, comunică cu datul 26 Maiu a. c. hârtia bibliotecei române din Galați, prin care se exprimă mulțemita acesteia, pentru opurile primite din biblioteca Asociațiunei.

— Spre scire.

Nr. 89/211. Direcțiunea despărțemântului Asociațiunei din Dicio-Sân-Martinu, cu datul 11 Iuniu 1895, înainteză protocolul adunării generale a despărțemântului ținute în 23 Ianuariu 1895, protocolul ședinței comitetului din 9 Iuniu a. c. și 47 fl. 50 cr. tace de membri (35 fl.) și pentru fondul G. Barițiu (12 fl. 50 cr.).

Din cuprinsul protocolului adunării generale a despărțemântului se constată următoarele:

a) s'a luat spre scire raportul comitetului despre activitatea sa din anul precedent și i-s'a votat absolutoriu;

b) s'au înscris membri noi ordinari ai Asociațiunei următorii dni:

Mironu Dascălu, preot în Cetate de Baltă; Ioanu Anca, preot în Subpădure; Nicolae Costea învățatoriu în Boziaș; Augustinu Chețanu, preot în Bobohalma; Basiliu Milianu, proprietariu în Subpădure, și au solvit taca de câte 5 fl. pro 1895.

Suma 25 fl.

s'au încassat la acea adunare dela doi membri vechi pro 1894.

Suma 10 fl.

Dela 12 membri ajutatori à 1 fl. 12 fl.

Suma totală 47 fl.

Din acéstă sumă 35 fl. — tace de membri ordinari — s'au transpus la cassa centrală, ear 12 fl. — tace dela membri ajutatori — s'au reținut pentru trebuințele despărțemântului;

c) s'a reconstituit despărțemântul pe un nou period de trei ani, realegându-se cu aclamațiune directoru:

Dlu Vasilie Zehan, avocat în Dicio-Sân-Martinu; membri în comitetu dni: Iacob P. Macaveiu, protopop și Simeonu Căluțiu, avocat în Dicio-Sân-Martinu; Daniulu de Tamașiu, protopop în Deag; Emilu Popu, proprietariu în Bobohalma; Nicolau Todoranu, protopop în Cetate de Baltă și Petru Nireșteanu, preot în Ernut.

— Protocolul adunării generale servece spre scire cu aprobare; membri înscrisi de nou, anume dni: Mironu Dascălu, preot;

Ioanŭ Anca, preotŭ; Nicolae Costea, învățatoriŭ; Augustin Chețanŭ, preotŭ; Basiliŭ Miliianŭ, proprietariŭ, se declară membri ordinari ai Asociațiunei și se provădŭ cu documentŭ de legitimare până la procsima adunare generală a Asociațiunei; suma de 47 fl. 50 cr., și anume 35 fl. taxe de membri ordinari, ear 12 fl. 50 cr. pentru fondulŭ „George Barițiŭ“, s'a primitŭ cu mulțemită, și listele de contribuire Nr. 480, 481 și 482, se transpunŭ redacțiunei „Transilvaniei“ pentru publicare; reținerea sumei de 12 fl. — taxe dela membri ajutători — pentru trebuințele despărțemētului, se încuviințază.

Nr. 89/213. D-șóra Alecsandrina Cunțanu, profesóră de musică la scóla civilă de fete a Asociațiunei, cu datulŭ 18 Iuniŭ a. c. înaintéază diploma sa — în sensulŭ hârtiei acestui comitetŭ Nr. 250/1894, — despre rezultatulŭ studiilorŭ sale urmate în decursŭ de doi ani, ca stipendistă a Asociațiunei, la conservatorulŭ regescŭ de musică din Lipsca.

În legătură cu acésta arată, că direcțiunea scólei i-ar fi detrasŭ din beneficiile ce-î competŭ câte 1 fl. la lună după fiă-care elevă, adecă câte 12 fl. la lună, ceea ce pe 10 luni face 120 fl., fără a sci, pentru ce se face acésta detragere, și întrébă dacă acésta se face cu scirea și la mandatulŭ acestui comitetŭ. În sfârșitŭ arată, că nu i se pare dréptă proporțiunea dintre condițiile celorŭ dóue categorii pentru remunerația instructorilorŭ de musică, deóre-ce după categoria I se compută câte 1 fl., după a II-a numai câte 60 cr., pentru o óră de instrucțiă; — cere decî se se stabiléscă în proporțiă mai dréptă condițiile referitóre la remunerația instructorilorŭ de musică dela scóla de fete a Asociațiunei și se i se rebonifice suma de 120 fl., ce i s'a detrasŭ în decursulŭ anului scolarŭ 1894/5.

— Diploma servesce spre scire, și se încredințéază biroulŭ a se restitui pe calea sa; detragerea tacei de 1 fl. pe lună după fiă-care elevă se face pentru închiriarea și susținerea forte-pianelorŭ în stare bună, și se constată, că aceea se practică fără escepțiă la institutulŭ nostru, conform bugetuluiŭ scólei stabilitŭ anŭ de anŭ din partea acestui comitetŭ.

Condițiile referitóre la remunerația instructorilorŭ de musică, se susținŭ în usulŭ de până aci; în consecință rebonificarea sumei de 120 fl. nu se póte încuviința, remânēndŭ mai departe d-șóra Alexandrina Cunțanu în postulŭ seŭ oferitŭ cu remunerațiă stabilită pentru categoria a dóua.

Nr. 90/217. Tinērulŭ George Marcu, învățacelŭ meseriașŭ în Brașovŭ, face cunoscutŭ cu datulŭ 17 Iuniŭ a. c., că s'a elibe-

ratu sodalū, și mulțămesc pentru ajutoriulū, de care s'a împărțitū până acum dela Asociațiune.

— Spre scire, ajutoriulū à 25 fl. la anū se declarā vacantū și se ține în evidență.

Nr. 91/220. Direcțiunea despărțământului Asociațiunei din Seliște, cu datulū 25 Iuniū 1895, Nr. 6, așterne protocolulū adunării generale a despărțământului, ținute în Seliște la 9 Iuniū a. c., dimpreună cu suma de 357 fl. tacse de membri, etc.

Din cuprinsulū protocolului se constată următoarele :

1. S'a rectificatū lista membrilorū Asociațiunei din acelu despărțământū.

2. S'a luatū spre scire raportulū comitetului despre activitatea sa din anulū precedentū, pe lângă următoarele dicisuri :

a) s'aū luatū dispoziții pentru înființarea agenturilorū comunale ;

b) s'aū votatū 10 fl. pentru trebuințele biroului pe anulū următorū de gestiune ;

c) s'a decisū sē se țină procsima adunare generală a despărțământului în Gurarfului, încredințându-se subcomitetului ficsarea Țilei ;

d) s'a luatū conclusū sē se împreune și ședințele comitetului — încâtū se pōte — cu prelegeri practice pentru poporū ;

e) s'aū designatū două teme pentru procsima adunare generală a despărțământului, anume : 1.) despre relele, ce le aduce cu sine lățirea lucsulū la poporulū nostru, 2.) despre îmbrățișarea meseriilorū ;

f) s'aū primitū două premii de câte *unu galbinū*, destinate de doi generoși domni pentru acele țerance din comunele despărțământului, cari se vor distinge în cultivarea grădinilorū de legume în decursulū anulū 1896 ;

g) s'a încredințatū comitetului organisarea despărțământului după a sa bună pricepere ;

h) s'a decisū sē se rețină pentru trebuințele despărțământului tacsele incurse dela membri ajutători ;

3. S'aū înscrisū următorii membri noi :

a) membri pe vieță dlū Dumitru Vulcū, proprietariū în Seliște, și Comuna politică *Seliște*, solvindū câte 100 fl. Suma 200 fl. ;

b) membri ordinari cu tacsă anuală de 5 fl. și 1 fl. pentru diplomă, dñii : Avram Acilenescu, notariū în Gales, solvitū 6 fl. ; Constantinū Herța, comptabilū în Seliște, solv. 6 fl. ; Valeriū Popū, notariū în Sibielū, solv. 5 fl. ; Aurelū Decei, notariū în Sibielū,

solv. 5 fl.; Dionisiu Decei, cooperatoru parochialu in Orlatu, solv. 5 fl.; Comuna politica *Săcelu*, solv. 5 fl.; Ioanu Chirca, v.-notariu in Seliște, solv. 6 fl.; Alecsandru Drăganu, notariu in Orlatu, solv. 5 fl.; Ioanu Comșa, sen. din Seliște, solv. 6 fl.; Ioanu Juga, economu in Apoldulu inferioru, solv. 5 fl.; Petru Comșa din Seliște, solv. 6 fl.; Ioanu Cosma, notariu in Vale, solv. 6 fl.; Vasile Aldea, notariu in Rodu, solv. 6 fl. Suma 72 fl.

c) dela noue membri vechi s'au încassatu pro 1895, a 5 fl. Suma 45 fl.;

d) dela 27 membri ajutatoari a 1 fl. pro 1895, s'a încassatu suma 27 fl.;

e) ulterioru s'a încassatu la cassa despărțemintulu dela patru membri vechi 25 fl. pro 1895 și rest., ear pentru 100 esemplare din „Higiena copilulu” de Simeonu Stoica, 15 fl.

Suma totală 384 fl.

Din acesta sumă 357 fl. s'au transpusu la cassa centrală a Asociațiunei, ear 27 fl. — tacse de membri ajutatoari — dimpreună cu 13 fl. din 1894, in suma rotundă de 40 fl., s'au reținutu pentru trebuințele despărțemintulu.

— Protocolulu adunării generale servese spre scire cu aprobare, suma de 357 fl. tacse de membri pro 1895, ș. a., s'a primitu cu mulțemită; membri înscriși de nou, anume:

a) dlă Dumitru Vulcu, proprietariu, și Comuna politica *Seliște*, se declară membri pe vieță ai Asociațiunei;

b) dñii: Avram Acilenescu, notariu; Constantin Herța, contabilu; Valeriu Popu, notariu; Aurelu Decei, notariu; Dionisiu Decei, cooperatoru parochialu; Comuna politica *Săcelu*; Ioanu Chirca, vice-notariu; Alecsandru Drăganu, notariu; Ioanu Comșa senioru; Ioanu Juga, economu; Petru Comșa; Ioanu Comșa, notariu; Vasile Aldea, notariu, se declară membri ordinari ai Asociațiunei și se provădu cu documentu de legitimare până la procsima adunare generală a Asociațiunei; reținerea sumei de 40 fl., pentru trebuințele despărțemintulu, se încuviințază, rămânendu se se compună ulterioru bugetulu despărțemintulu pentru anul procsimă.

Resultatele mănose ale activității acestui despărțemintu, constituitu abia de unu anu de zile, *servescu spre scire cu laudă*.

Nr. 92/221. Direcțiunea despărțemintulu Asociațiunei din Cohalmu, cu datulu 7 Iuniu 1895, Nr. 5, înaintază protocolulu comitetulu acelu despărțemintu, din 2 Iuniu 1895, dimpreună cu bugetulu despărțemintulu pro 1895.

— Servesce spre scire cu aprobare.

Nr. 93/222. Direcțiunea institutului de credit și economii „Albina“ din Sibii, transpune cu datul 16 Iuniu a. c. prospectul pentru subscrierea de 200 bucăți acțiuni (neoptate) din emisiunea a II-a a numitului institut, pentru eventuală insinuare până la 31 Iuliu a. c. n,

— Spre scire, încredințându-se oficiului de cassă insinuarea recerută, după acțiunile de cari dispune Asociațiunea.

Nr. 94/227. Direcțiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei, înainteză cu datul 1 Iuliu 1895, Nr. 94, protocolul conferinței corpului didactic, ținute la 22 Iuniu, dimpreună cu clasificările elevelor dela finea anului scolar 1894/5.

— Spre scire cu aprobare.

Nr. 95/228. Direcțiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei, înainteză cu datul 2 Iuliu 1895, Nr. 56, protocolul conferinței corpului didactic, ținută la 29 Iuniu a. c. din incidentul încheerei anului scolar 1894/5.

— Punctele protocolului referitoare la esamenele dela finea anului scolar, la încheerea solemnă a anului, la programa scôlei pro 1894/5 și la distribuirea atestatelor scolare, servesc spre scire; cât pentru propunerile de îmbunătățire ale conferinței cu privire la internatul scôlei, salele de învățământ, ș. a. se esmite o comisiune în personele dlor I. St. Șuluțiu, P. Cosma și Leon-tină Simonescu, pentru a le studia și raporta în procsima ședință.

Nr. 96/333. În legătură cu punctul precedent se dă cettire raportului domnului delegat substitut al scôlei Zacharia Boiu, prim-secretariul Asociațiunei, dto 30 Iuniu 1895, despre conducerea și rezultatele esamenelor scôlei civile de fete a Asociațiunei dela finea anului scolar 1894/5, despre încheerea solemnă a anului și cu privire la îmbunătățirile, ce se reclamă în favorul institutului pentru anul viitor scolar.

— Raportul servesce spre plăcută scire, esprimându-se mulțemită dlui delegat.

Nr. 97/229. Direcțiunea scôlei de fete a Asociațiunei, transpune cu datul 2 Iuliu 1895, Nr. 57, 50 esemplare din programa scôlei tipărită pro 1894/5.

— Spre scire.

Nr. 98/330. Direcțiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei, transpune cu datul 2 Iuliu a. c., pe lângă recomandare, cererea

elevei din clasa II-a civ. Ana Jantea din Boița, pentru-ca se fiă dispensată dela solvirea didactrului pe semestrul I ală anului 1894/5.

— Cererea se încuviințază.

Nr. 99/331. Tipografia archidieceșană din Sibii, transpune cu datulă dălei contulă despre 201 fl. 75 cr. pentru tiparulă catalogulă bibliotecăi Asociațiunei, învălirea și broșarea, în 500 esemplare transpuse deja la biblioteca Asociațiunei.

— Spre scire; contulă se transpune oficiulă de cassă spre achitare din fondulă generală ală Asociațiunei; catalogulă se încredințază bibliotecarulă Asociațiunei, având a se espeda câte ună esemplariu tuturoră autorităților, corporațiuniloră și diareloră române din patriă; de asemenea biblioteceloră din patriă și străinătate, cu care Asociațiunea stă în legătură de schimb. Restulă se va vinde à 50 cr. de esemplariu.

Nr. 100/332. Onoratulă Presidiu ală Magistratulă orășenescu din locu, comunică cu datulă 2 Iuliu a. c. Nr. 81, că a lută spre scire cele dispuse pentru modificarea statuteloră Asociațiunei și că a prolungitū terminulă până la 10 Septembrie a. c., pentru înaintarea loră, spre a obține clausula mai înaltă de aprobare.

— Spre scire.

Nr. 101/335. Tipografia archidieceșană din locu, transpune cu datulă 2 Iuliu a. c. contulă despre 230 fl. 70 cr., pentru tipariulă, învălirea, broșarea și espedarea „Transilvaniei“, fôia Asociațiunei, pe ală II-lea pătrariu din 1895.

— Se transpune oficiulă de cassă, spre achitare din fondulă generală ală Asociațiunei.

Nr. 102. Verificarea acestui procesu verbală.

— Se încredințază domniloră: I. St. Șuluțu, Leontinu Simonescu și Dr. C. Diaconovich.

Ședința se închee.

D. u. s.

Ioană M. Moldovană m. p.,
președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretariu II.

S'a verificatū. — Sibii 8 Iuliu 1895 n.

I. St. Șuluțu m. p.

L. Simonescu m. p.

Dr. C. Diaconovich m. p.

Procesul verbal

din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în 13 Iulie 1895 în Sibiu.

Președinte substitut: Ioan Hania.

Membrii prezenți: I. V. Rusu, I. St. Șuluțiu, Z. Boiu, I. Papiu, L. Simonescu, Dr. C. Diaconovich și N. Toganu, bibliotecari.

Secretari: Zacharia Boiu.

Comisiunea emisă în ședința anterioară pentru preconsultarea propunerilor corpului profesoral de la școala civilă de fete a Asociațiunii, propune prin referentul său d. L. Simonescu:

a) ca perețele celui ușor dintre clasele actuale I și II. să se rumpă, spre a se mări localul celui prea îngust al clasei respective;

b) ca în urma transformării de sub litera a) localele școlii de fete a reuniunii femeilor române din Sibiu să se abdică acesteia și se i se ofere localul de mai înainte al cancelariei Asociațiunii pe lângă chiria anuală de 200 fl.;

c) ca să se înlăture scăderile de la latrinele edificiului școlar, aplicându-se closete și rezervoare de apă; speșele sunt preliminate cu 666 fl. 90 cr.;

d) ca pentru întregirea puterilor didactice la numărul regulamentar să se scrie concurs pentru un post de învățător (învățător) ordinar și o învățător pentru lucrul de mână în condițiile de mai înainte;

e) ca în înțelesul planului de învățământ orelor de instrucție în muzica vocală să se urce de la 4 la 5 pe săptămână, iar remunerațiunea instructorului să se urce de la 200 la 250 fl. anual;

f) ca cu privire la o a doua guvernantă, anume pentru limba franceză să se susțină deocamdată statul quo, spre a nu se însăr-cina fără lipsă întregul buget al școlii;

g) ca pentru înmulțirea mobilierului de școală, încât acela ar fi de neapărată trebuință, corpul didactic să ceară credit complementar;

h) ca pentru reviziunea rațiociniului școlii pe anul 1894/5 și a proiectului de buget pe anul 1895/6 să se esmită o comisiune din domni I. St. Șuluțiu, I. Papiu și P. Cosma;

i) ca să se însărcineze direcțiunea, a așterne mai de timpuriu și instruite cu toate datele de lipsă propunerile sale pentru anulul procsim.

— Propunerile comisiunei se primesc, cu adausul, că delăturarea păretelui dintre cele două locale de clasă de sub litera a) din cauza de urgență a adaptărilor necesare s'a făcutu deja, ceea ce se ia spre scire.

Verificarea acestui procesu verbalu.

— Se concrede dloru: I. Hannia, I. Papiu și N. Toganu.

Fiind terminate obiectele puse la ordinea zilei, ședința se ridică.

D. u. s.

În absența presid. ordinariu:

Ioanū Hannia m. p.,
membru în comitetu.

Zacharia Boiu m. p.,
secret. I.

Verificatū: Sibiiu, 17 Iuliu 1895.

Ioanū Papiu m. p.

Ioanū Hannia m. p.

Nicolaū Toganu m. p.

REGULAMENTŪ

pentru esamenele publice, private, supletoriu și de emendare dela scólele poporale-superiore și civile de fete și băeți, susținute de statū, comune, societăți și privați.

Edatū prin ordinulū ministrului r. u. de culte și instrucțiā publicā, cu datulū 20 Martiu 1895, Nr. 5,009.

CAPITLULŪ I.

Dispoziții generale.

§. 1. La scólele poporale-superiore și civile se ține odată pe anū *esamenū publicū*, la finea anului scolarū, de patru orī preste anū *esamene private* și anume: la începutulū anului scolarū, pe la Crăciunū, Pasci și la finea anului scolarū.

§. 2. La scólele poporale-superiore și civile susținute *de statū și comune*, atâtū esamenele publice cât și private, sē ținū în prezența comisiunei esaminătoare, ce se constituie din esmișiū eforiei scolare saū scaunului scolarū și din membrii corpului didacticū.

Eventuala absență însă a delegatului eforiei s'au scaunului scolarū, nu împedecă ținerea esamenului.

La esamene presidiéză inspectorulū regiū de scóle, orī sub-inspectorulū ca substitutū. În casū de împedecarea acestora presidiulū compete președintelū eforiei saū plenipotențiatului seū la scólele de statū, ear la scólele comunale compete președintelū sca-

unului scolară sau substitutului său. Ca președinte substitut se poate încredința și directorul scolară.

§. 3. La examenele publice și mai ales private, dela școlile populare-superioare și civile, susținute *de privați și societăți*, prezidează totdeauna, după putință în persoană, inspectorul regiului de școle (sub-inspectorul regiului de școle) și numai în casă de agende oficiale neamânabile, ori din motive de altă natură, poate se și pune substitut, pe răspunderea sa proprie, alt bărbat de specialitate.

Președintele substitut însă al inspectorului regiului, nici odată nu poate fi numit dintre membrii corpului didactic al școlii respective susținută de privați sau societate, nici dintre susținătorii școlii.

Inspectorul regiului de școle, ori substitutului său, îi competă diurne din *vistieria statului* pentru conducerea prezidiului la școlile, ce nu se află în reședința sa, ori a substitutului său; nu poate însă primi asemenea diurne, sub nici un titlu, dela școlă, dela susținătorii ei, dela directorul, corpul didactic sau elevii școlii.

§. 4. Președintele provocă elevii să răspundă; președintele ori directorul școlii pune întrebările dintre tesele prezentate mai înainte în scris, din partea învățătorului sau învățătoarei, cu privire la materialul de învățământ al singuratecelor clase; învățătorul apoi ori învățătoarea tractează cu elevul întrebarea ce s'a dat.

Președintele are drept să pună întrebări, între marginile planului de învățământ, și afară de cele-ce obvină între tesele prezentate.

§. 5. Clasificațiunile dela finea anului, pentru elevii *publici*, se stabilesc definitiv înainte de examenele publice.

Tot atunci se statorosește pentru fie-care elev nota generală, ce se va exprima astfel: „se promovează în clasa superioară“, „se admite la emendarea examenului“, „se îndrumă la repetarea clasei“.

Clasificațiunile la examenele private se statorosesc în ședința corpului didactic, ce se ține îndată după examinare, la care participă și președintele comisiunii examinătoare și decide dacă voturile se împart egal.

La stabilirea clasificațiunilor servesc următoarele grade:

a) pentru purtarea morală: *laudabilă* (1), *bună* (2), *corespunzătoare* (3), *necorespunzătoare* (4), *rea* (5)*;

*) *Observare.* Pentru elevii privați purtarea morală se statorosește pe baza atestatului obținut în acest scop dela autoritatea competentă, ear cu privire la diligență nu se pune nici o notă.

b) pentru diligență: *förte mare* (1), *mare* (2), *variată* (3), *îndestulătoare* (4), *neîndestulătoare* (5);

c) pentru obiectele de învățământ: *eminentă* (1), *förte bine* (2), *bine* (3), *îndestulător* (4), *neîndestulător* (5);

d) pentru forma esteriöră a lucrărilor: *frumösă* (1), *curată* (2), *în ordine* (3), *admisibilă* (4), *în disordine* (5).

CAPITLUL II.

Esamenele elevilor publici.

§. 6. La esamenele publice potü asista membrii eforiei saü scaunului scolarü, părinții, tutorii și prietiniä scölei, ba se învită chiarü se participe.

La aceste esamene se espunü privirii publicului desemnurile elevilorü, lucrurile de mână femeesci, temeile scriptoristice și lucrările caligrafice, precum și herbariile pregătite în decursulü anului și alte colecțiuni.

§. 7. Esamenele publice se ținü o jumătate di cu câte o clasă și întru cât se pöte din töte obiectele de învățământü, dar numai verbale.

§. 8. Elevii publici se admitü la finea anului fără excepțiä la examenü. Acești elevi în decursulü anului nu potü trece în clasă superiöră pe basa examenului privatü.

§. 9. Cari însö optözä la acestü favorü din cauza vârstei înaintate și a desvoltärei fizice și intelectuale, acelora, dacă în legătură cu atestatulü din ultimulü anü scolarü dovedescü celü puținü progresü bunü, inspectorulü regiü de scöle, pe basa opiniunii corpului didacticü, le pöte da concesiune după esamenele publice, ca se fiä admiși (dar totdeuna la același institutü) la depunerea examenului privatü pentru clasa următoare, îndată la finea aceluï anü scolarü saü la începutulü anului procsimü scolarü, și apoi conform rezultatului obținutü se se pötä înscrie în clasa următoare ca elevi publici saü privați.

§. 10. Elevii repetenți de bună voiă dela scölele poporale-superiöre și civile, cari aü terminatü clasa respectivă în anulü precedentü cu succesü corespunđetoriü (celü puținü cu îndestulătorü), în anulü de repetițiä benevolă nu se potü admite la examenü, nici se mai clasifică de nou. Elevii însö, cari din cauza notei *neîndestulătorü* din unulü saü mai multe obiecte de învățământü, s'aü înscriesü ca elevi repetenți, se admitü la examenü și se clasifică de nou din töte obiectele de învățământü.

§. 11. Elevii, cari în decursul anului, deși preste totu calculat, au cercetat regulat școala, dar din ceva cauză întemeiată nu s'au putut prezenta la examen în timpul fixat, ori au întrerupt examenul, nu capătă atestat numai în acel cas, dacă la depărtarea lor au fost deja definitiv stabilite clasificările elevilor conform §. 5. din acest regulament, la dintr-o dată acești elevi numai așa pot fi primiți în clasă superioară, dacă pe baza unei cereri adresate corpului didactic au fost admisi la facerea unui examen supletoriu din toate obiectele de învățământ și au trecut examenul cu succes.

Examenul supletoriu se ține la începutul școlii anului școlar, întru cât se poate de odată cu examenul privat.

Examenul supletoriu e scutit de taxă.

§. 12. Elevul, care a absentat fără motiv temeinic de la examenul de încheierea anului (adică a repășit de bună-voia) și dorește la începutul anului școlar viitor — eventual după mai mulți ani — să continue studiile întrerupte, nu se poate admite la examenul supletoriu, numai la examenul privat din întregul materialul predat în decursul anului și e obligat să plătească toate taxele prescrise pentru examenul privat.

§. 13. Elevul, care are cel mult din trei obiecte de învățământ nota *neîndestulitoră*, se poate admite din partea corpului didactic la examenul de emendare la începutul anului școlar viitor. Care a căzut din mai multe decât trei obiecte de învățământ, ar trebui să repeteze clasa, precum și acela, care la examenul de emendare a căzut de nouă și numai dintr-un obiect de învățământ.

§. 14. În școlile populare-superioare și civile de fete, se cere necondiționat de la fiecare elevă citirea însușirea lucrului de mână femeescă, de asemenea se cere în școlile — de ambele categorii — de fete și copii însușirea desemnului (liber și geometric). Nota *neîndestulitoră* din aceste obiecte, se socotește întocmai ca din orice alt obiect teoretic de învățământ.

Nota *neîndestulitoră* din caligrafie pentru întâia dată nu constituie pedecă la promovare în clasă superioară, e însă strict îndatorat respectivul elev să-și îndrepte scrisoarea prin diligență privată, pentru că dacă și în anul următor obține *neîndestulitoră*, atunci se îndrumă la examenul de emendare, eventual la repetarea clasei.

Nota *neîndestulitoră* din gimnastică și cântări, nu constituie pedecă la promovare în clasă superioară.

Clasificațiunea din religie și morală are aceeași valoare ca din oricare obiect de învățământ obligat. Din acest obiect de învățământ instrucția se predă elevilor publici prin catichetului denumit de autoritatea confesională competentă, în edificiul școlii.

§. 15. Elevii dispensați din cauza unor defecte corporale, pe baza atestatului medical, în sensul ordinațiunii din 12 Februarie 1890, Nr. 56.139/1889, dela studiile: lucrul de mână, desenul liber și geometric, caligrafia și gimnastica, sunt totodată dispensați și de obligamentul de a face examen din aceste obiecte de învățământ din care nici nu se clasifică.

În asemenea cazuri în locul clasificățiunii se scrie: „Dispensat cu concesiunea inspectorului regiunii de școli Nr. . . .”.

§. 16. Esamenul de emendare (afară de cazul §. 17.) se poate depune numai la începutul anului școlar procsim și între orice împregiurări numai la acel institut unde elevul a obținut nota *neîndestulitoră*.

§. 17. Elevul admis în sensul §. 11 și 12, la examenul supletoriu său privat, dacă a avut din unul sau cel mult din trei obiecte de învățământ *neîndestulitoră*, se poate admite la examen de emendare la finea primului trimestru și până când depune acest examen: poate fi primit în clasa următoare ca elev public *estra-ordinar*, dacă cumva nu este mai înaintat în vârstă, sau este cel mult numai cu doi ani mai înaintat în vârstă, decât se cere ca se fi primit între împrejurări normale în clasa respectivă.

Asemenea elev, dacă pică de nou la examenul de emendare, fie și numai dintr'un obiect de învățământ, se îndrumă la repetarea clasei și încetă a mai fi elev *estra-ordinar*.

§. 18. Cererile pentru examen supletoriu său de emendare, au să fi înaintate direcțiunii școlare până în 15 August, sau imediat în cazul precedent (§. 17).

§. 19. La emendarea notelor nefudestulitoare, elevul numai în acel cas poate reflecta, dacă a înaintat cererea în această privință la timpul normat în §. (18) precedent și nu a întrerupt cursul învățământului ca elev. Dacă a desconsiderat timpul normat pentru înaintarea cererii sau a părăsit școla, nu mai are drept la emendarea notelor nefudestulitoare obținute de mai înainte, ci e obligat a repeta clasa sau să depună examen privat din toate obiectele de învățământ ale clasei respective.

§. 20. Esamele supletorii și de emendare sunt scutite de tacsă și se depun înaintea învățătorilor clasei respective.

Despre mersul examenului se ia protocol și în atestat, respective în matriculă, se notează că examenul a fost supletoriu sau de emendare.

§. 21. Atestatele anuale se dau după matriculă, precum și alte eventuale duplicate, ce s'ar cere.

Atestatul original flă subscris: președintele comisiei esaminătoare (inspectorul regiū de școle, subinspectorul, sau — în absența acestora — președintele scaunului școlar ori al eforiei școlare), directorul (eventual și ca președinte substitut în sensul §. 4.) și învățătorul de clasă.

Duplicatul atestatului se dă conform indigitărilor cerculariului din 23 Iulie 1889, Nr. 18,930.

Atestatul original și duplicatul se prevede cu sigilul școlii.

Competința cuvenită pentru aceste atestate, se cuprinde în tacsă de înscriere.

CAPITLUL III.

Esamele elevilor privați.

§. 22. Exame private nu-î permis să se țină numai la școle civile și școlare-superiōre publice sau investite cu dreptul de publicitate.

Esamele private se țin totdeauna în localul școlii respective.

Terminul (*dilele*) examenelor private se statorosește în conțelegere cu inspectorul regiū de școle și se publică pe cale corespunzătoare.

Esamele private se țin cu elevii admiși spre acest scop (§. 28 și 29) în timpul normat în §. 1, întru cât e posibil împărțit clasă de clasă, esaminându-se amănunțit din toate obiectele de învățământ, în prezența învățătorilor clasei respective și a membrilor eforiei ori scaunului școlar, ce eventual s'ar prezenta, sau în prezența delegaților acestor corporațiuni.

Presidiul și cercul de competență al președintelui la examenele private, este normat în §§. 2, 3 și 4, din acest regulament.

§. 23. Examenul privat este scripturistic și verbal.

Examenul scripturistic premerge celui verbal și se ține în local separat lângă neîntreruptă prezență a unui membru din corpul didactic.

Tesele pentru examenul scripturistic le statorcesc corpul didactic la propunerea învățătorului de specialitate, astfel, ca fie-care elev să capete altă temă.

Esamenul scripturistic se cere numai din acele obiecte de învățământ, din care cunoștințele elevului se pot mai bine erua pe baza examenului scripturistic (deprinderi gramaticale, concipiare în limba maghiară și germană, comput, desen).

§. 24. Esamenul scripturistic și verbal se întregesc unul pe altul, din care motiv rezultatul examenului nu se poate satori exclusiv numai pe baza examenului verbal — afară de desenul liber — ci clasificările se statorcesc totdeauna pe baza apărării ambelor examene.

Acei elevi însă, cari n'au deslegat cu succes temele scripturistice, au să fie mai în detaliu examinați la examenul verbal.

§. 25. Gimnastica și cântările nu formează obiect pentru examenele private, din caligrafia însă se examinează elevii privați.

§. 26. Eliberare nu se poate da la examenele private numai din obiectele: lucrul de mână femeescă, partea practică a desenului liber și geometric, și numai pe baza atestatului dela medic oficial, din cauza unor defecte corporale. Eliberarea se poate acorda prin inspectorul regiului de școle.

§. 27. Elevele, cari nu sunt eliberate la examenul privat de lucrul de mână femeescă, sunt obligate să prezente bucăți pregătite din lucrul de mână conform prescrierilor planului de învățământ pentru respectiva clasă. Iar, pentru-ca să se potă satori dacă acelea lucrări în faptă eleva le-a pregătit, comisia examinătoare ca să se convingă despre acesta, să cere ca să adreseze elevei anumite întrebări teoretice corespunzătoare și întru cât e posibil să pretindă pregătirea unor părți din lucrurile de mână prezentate.

§. 28. Corpul didactic n'are drept să admită la examenul privat, numai elevii, cari au vârsta recerută și pe baza atestatului despre terminarea clasei precedente s'au înscris la începutul anului școlar ca elevi privați și depun examenul la finea aceluiași an.

§. 29. Cu abatere dela §. precedent, în oricare altă casă, inspectorul regiului de școle poate admite la examenul privat, pelângă consultarea opiniunii corpului didactic și numai la unul din termenele normate în §. 1.

§. 30. La același termină nici inspectorul regiū nu pôte acorda esamenū privatū contrasū din mai multe clase de odată decât din *dóue*.

Acela, căruia în urma vârstei saū din alte împregiurări demne de aprețiare, îi compete și obține concesiune, ca în decursul unui anū scolarū se pótă face esamenulū privatū și mai multū de cât din *dóue* clase, se pôte admite la depunerea esamenului privatū din clasa următoare (orī contras din *doué* clase) la unulū dintre terminele prescrise, ce cade după esamenulū premergătorū prestatū cu succesū.

§. 31. Petenții, cari dorescū se obțină concesiune pentru depunerea esamenului privatū — orī contrasū, aū se legitimizeze prin atestatū de botezū că vârsta lorū pe timpulū esamenului corespunde clasei, pentru care dorescū a face esamenulū privatū.

În lipsa unui intervalū de 6 luni, inspectorulū regescū de scóle pôte acorda concesiune referitoriū la etate (*korengedély*), acelorū petenți, cari dovedescū celū puținū *bună pregătire*.

Vârsta înaintată (*tulkoruság*) nu forméză pedecă cu privire la acordarea concesiunii pentru depunerea esamenului privatū.

§. 32. Inspectorulū regiū de scóle pôte admite la esamenū privatū, orī esamenū privatū contrasū, pe lângă observarea §§. 29, 30 și 31 în următoarele casuri:

a) decă a repășitū elevulū în sensulū §. 12 ;
 b) dacă s'a eschisū ;
 c) dacă e elevū estra-ordinarū — publicū (*rendkivüli nyilvános tanuló*);

d) dacă se presentă la esamenū privatū elevū, care în sensulū §. 19, a fostū îndrumatū la repetarea clasei, saū repetéză clasa de bună-voia în sensulū §. 10 ;

e) dacă e vorba de trecerea unei clase în sensulū §. 9 ; în sfērșit

f) dacă petentele este invězătorū diplomatū, saū a terminatū completū tóte cursurile vre-unui institutū pedagogicū și ca atare doresce a face esamenulū privatū de pe clasa VI civilă saū de pe clasa III-a a scólei poporale superióre, cu scopū de a-și câștiga îndreptățirea la anumite oficii publice.

(Va urma.)

Nr. 256/1895.

CONCURSŪ.

Pentru ocuparea unui postŭ :

1. de învățatoriŭ (învățătore) ordinariŭ, și
2. de învățătore pentru lucrulŭ de mână, la scôla civilă de fete a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” din Sibiiŭ, cu începere dela 1 Septembrie a. c. n., prin acêsta se escrie concursŭ.

Doritorii de a ocupa postulŭ de sub 1.), aŭ se presente următorele documente :

- a) atestatŭ de botezŭ;
- b) documentŭ despre cualificațiunea cerută prin legea statuluiŭ pentru ocuparea posturilorŭ de învățatori (învățătore) ordinariŭ la scôle civile;
- c) o arêtare despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum;
- d) arêtarea specialității, pentru care sunt pregătiți; cu deosebire
- e) se dovedescă, că posed perfectŭ *limba română și limba germană* în vorbire și scriere.

Cunoscerea și capabilitatea de a propune perfectŭ limba germană, se consideră ca condițiune absolută, pentru conferirea acestui postŭ.

Concurentulŭ, care va fi alesŭ învățatoriŭ (învățătore) ordinarŭ, se obligă a propune până la maximumulŭ de 30 ore pe septemână.

Ear pentru postulŭ de învățătore pentru lucrulŭ de mână se recere afară de atestatele de sub *a*, *b* și *c* de mai susŭ, încă și producerea unui atestatŭ în regulă despre cunoșcința în teorie și pracsă a lucrului de mână femeescŭ.

Învățatoriulŭ ordinariŭ, până când e provisoriiŭ, va primii salariŭ anualŭ de 700 fl. și 150 fl. banii de quartirŭ, solvitŭ în rate lunare anticipative, ear devenindŭ definitivŭ, va avé salarŭ anualŭ de 900 fl., banii de quartirŭ 200 fl., 5 cuincuenale de câte 100 fl. și dreptŭ de pensiune dela statŭ, solvindŭ tacsele prescise; învățătore provisoriiă 400 fl. și întregă întreținerea în internatŭ, definitivă salariŭ 600 fl., întreținerea în internatŭ și cuincuenale ca învățatoriulŭ. Ear învățătore pentru lucrulŭ de mână, care are se propună iar până la 30 ore pe septemână, are remunerațiune de 300 fl. solviți de asemenea în rate lunare anticipative, precum și locuință, viptŭ, liminatŭ, încăldițŭ și servițiŭ în internatŭ pentru persôna sa, avëndŭ însă a da directóreii mână de ajutorii și la alte agende ale internatuluiŭ.

Concursele însoțite de documentele numite mai susŭ, sê se presente subsemnatuluiŭ comitetŭ până la 15 Augustŭ a. c. n.

Sibiiŭ, din ședința comitetuluiŭ Asociațiunei transilvane, ținută la 13 Iuliŭ 1895.

Ioanŭ Hannia m. p.,
membru în comitetŭ.

Zacharia Boiu m. p.,
secretarŭ I.